

ชื่อรายงานการวิจัย: การใช้ปัจเจกชนวิธี ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน
ผู้วิจัย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทงศ์ ลำประไพ และนางสาวนาวิรัตน์ พลบจิตต์
ส่วนงาน: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ: 2552
ทุนอุดหนุนการวิจัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องการใช้ปัจเจกชนวิธี ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา เพื่อศึกษาแนวคิด ปัจเจกชนวิธี (การพิจารณาการบริโภค ปัจจัย 4) ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของประชาชน และ เพื่อให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิธีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน กลุ่มตัวอย่างคือประชากรใน ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น 400 คน

จากผลการวิจัยพบว่า

1) พบว่า การนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตซึ่งได้แก่แนวคิดเกี่ยวกับปัจเจกชนวิธีตามหลักพระพุทธศาสนา คือ องค์ความรู้เพื่อการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคปัจจัย 4 ในการดำรงชีพซึ่งเป็นที่สนใจของผู้แสวงหาทางเลือกในการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาว่าตนเองจะมีชีวิตรอดอย่างมีคุณภาพได้แนวคิดเกี่ยวกับปัจเจกชนวิธีตามหลักพระพุทธศาสนาโดยจะพิจารณาในส่วนต่างๆ ดังนี้

(1) การพิจารณาการบริโภคเครื่องนุ่งห่ม

พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้พิจารณาเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มว่า ผ้าทุกผืนที่พระภิกษุใช้นุ่งห่ม ไม่ว่าจะ เป็นจีวร สบง อังสะ สังฆาฏิ เหล่านี้เป็นต้น จีวรที่เราใช้สอยกันเป็นเพียงวัตถุธาตุ และพระภิกษุที่บริโภคจีวรก็เป็นเพียงวัตถุการใช้เครื่องนุ่งห่มนั้นก็เพื่อจะบำบัดความหนาว

(2) การพิจารณาการบริโภคอาหาร

การบริโภคอาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนเรื่องการบริโภคอาหาร ต้องอาศัยหลักพิจารณาเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการบริโภคอาหาร

(3) การพิจารณาการบริโภคที่อยู่อาศัย

เรื่องที่อยู่อาศัยก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่พึงประสงค์จากการใช้เสนาสนะ จะต้องปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ทรงให้พิจารณาด้วยอุบายวิธีแยบคายและต้องการให้มีการพิจารณาอยู่บ่อยๆ เพื่อค่อยๆ ปรับจิตใจให้ยอมรับความจริง

(4) การพิจารณาการบริโภคยารักษาโรค

การใช้ยารักษาโรคในพุทธศาสนา ก็เพื่อระงับอาพาธหรือโรคต่างๆ อันเป็นบ่อเกิดแห่งทุกข์เวทนา จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ จนมั่นใจว่าเมื่อบริโภคแล้ว ทุกขเวทนาในตนจะถูกระงับอย่างแท้จริง

2) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ดังนี้

(1) จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน ในตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้นำปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ด้านความรู้จักพอประมาณตามมีตามได้ มีการพิจารณาตามมีตามได้ หรือ ยถาลาภสันโดษ หมายถึง เป็นผู้สันโดษตามมีตามได้ทั้งดีและไม่ดี

(2) ประชาชน ในตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้นำปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ด้านความรู้จักพอประมาณตามกำลัง มีการประกอบอาชีพไม่ว่าจะเป็นอาชีพอะไรก็ตามต้องสร้างความเชื่อมั่นขึ้นในตนเองโดยการพิจารณากำลังของเราว่าเราควรทำอย่างไร หรือมากเท่าไรจึงจะทำให้งานของเราสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

(3) ประชาชน ในตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้นำปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ด้านความรู้จักพอประมาณตามความสามารถ มีการพิจารณาตามความสามารถ หมายถึง การรู้จักประมาณตน คือ การไม่ทะเยอทะยานจนเกินตัวหาเลี้ยงชีพตามความสามารถอย่างสม่ำเสมอเป็นคนไม่ประมาทในอาชีพ การงาน และหน้าที่ เป็นอยู่อย่างมีสัมปชัญญะ

Research Title: A Usage of Paccavekkhanavidhi (Consideration)
in Proceeding of Daly Activity of people

Researchers: Assistant Pros.Tanong Lumprapai and
Miss.Nareeratna Plobjit

Department: The Faculty of Humanities
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Fiscal Year: 2552 / 2009

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

The objectives of this research include is to study the concept of Pacchavekkhavidhi (the contemplation on the four necessities) which affects the living in sufficiency and 2) to determine the factors that affect the living in sufficiency in daily life

The research found that

(1) The application of Buddhist principle for daily living on Pacchavekkhavidhi is the knowledge and understanding about consuming the four necessities for living. It interests those who are seeking alternatives for living in the present era where changes are constant, in order to survive with quality. The concept of Pacchavekkhavidhi according to Buddhism is as follows:

1) The contemplation over clothing.

Lord Buddha taught us the way to contemplate over clothing that every piece of clothing is merely a substance. We wear clothes to protect us from cold.

2) The contemplation over food.

Food is a necessity of lives. Lord Buddha taught us to contemplate over the benefits of food consumption.

3) The contemplation over housing.

Houses are very important. Lord Buddha taught us to contemplate over the benefits of houses. We should follow Lord Buddha's teaching and frequently reflect until we gradually accept the real benefits.

4) The contemplation over medicine.

Taking medicine is to cure an illness that causes sufferings. We should thoroughly consider and be confident that the sufferings will be truly eradicated.

(2) The factors that affect the living in sufficiency in daily life include:

1) It was found that the people in Tambon Lamsai, Amphur Wang Noi, Ayuddhaya Province apply the concept of Pacchavekkhavidhi for daily living by being content from what they have or earn no matter if they are good or bad.

2) It was found that the people in Tambon Lamsai, Amphur Wang Noi, Ayuddhaya Province apply the concept of Pacchavekkhavidhi for daily living by knowing their own physical threshold, and knowing what to do or how much to do that would bring success.

3) It was found that the people in Tambon Lamsai, Amphur Wang Noi, Ayuddhaya Province apply the concept of Pacchavekkhavidhi for daily living by knowing their own ability, not being too ambitious, but making a living carefully and with consciousness.